

UVOD

U svakodnevnom životu ljudi preduzimaju različite radnje kojima ostvaruju neki cilj. Različitim tjelesnim pokretima se ostvaruju različiti ciljevi. Ukoliko se tim radnjama ne narušavaju neka druga zaštićena prava, smatraju se dopuštenim i mogu se preduzimati bez ograničenja i posljedica. Međutim, ukoliko su određene radnje prepoznate kao loše ili štetne po neka druga zaštićena prava, i kao takve inkriminisane, onda se ne mogu preduzimati bez posljedica i ograničenja. Preduzimanje ovakvih radnji je zabranjeno i povlači za sobom sankciju. Od nivoa nanijete štete, okolnosti u kojima je radnja preduzeta, svojstava učinioaca i objekta radnje i ostalih faktora koji se smatraju relevantnim, zavisi i težina sankcije.

Ukoliko je radnjom koja je preduzeta povrijeđeno neko manje pravo, ili je učinjena srazmjerno mala šteta, tada se radi o prekršajima. Činjenje prekršaja takođe povlači za sobom sankciju ali je ta sankcija jednako mala i nije rigorozna. Međutim, ako se radi o radnji kojom je narušeno neko važnije pravo ili izazvana veća šteta, tada se radi o krivičnim djelima. Počinilac krivičnog djela će snositi i srazmjerno veliku sankciju tj. kaznu. S obzirom da se radi o sankcijama koje imaju veliki uticaj na život počinioca krivičnog djela, potrebno je dostići dovoljan nivo sigurnosti da je baš on ili ona izvršio to krivično djelo. Ne smije se dopustiti situacija da neko nedužan bude kažnjen za djelo koje nije učinio. Stoga je jako važno utvrditi sve okolnosti slučaja i pravilno odlučiti o nečijoj krivici. Tu ulogu u uređenim društvima imaju sudovi. Oni su zaduženi za izricanje sankcija za učinjena krivična djela. Ali da bi mogli pravilno odrediti koja je sankcija primjerena za učinjeno djelo, sudovi moraju utvrditi sve okolnosti slučaja. U tu svrhu se sprovodi krivični postupak, u okviru koga se preduzimaju zakonom propisane radnje, a na osnovu kojih sud utvrđuje šta se to tačano desilo u svakom konkretnom slučaju. Nakon što provede krivični postupak, sud je dužan da donese odluku. Najvažnije odluke koje sud donosi u krivičnom postupku su presude. One su i najčešće sudske odluke u krivičnom postupku.

Kvalitet presude zavisi od način na koji je proveden krivični postupak, kao i načina na koji je sud ocijenio iznijete dokaze. Što je bolje sud obavio svoj posao prije donošenja presude, utoliko će presuda biti kvalitetnija. Jako je važno da se presuda temelji na pravilno utvrđenim

činjenicama slučaja, kako bi se mogućnost greške svela na minimum. U tom pogledu sudovi nose veliku odgovornost, jer odlučuju o sudbinama drugih ljudi. Bilo kakva greška bi nanijela nepopravljivu štetu nevinom čovjeku. Uspješno provedene krivičnog postupka, stvara sve potrebne uslove za donošenje presude. Iako se može steći utisak da je u takvoj situaciji donošenje presude formalnost, istina je daleko od toga. Proces izricanja i izrade presude, i njenog saopštavanja odnosno dostavljanja stranama u postupku zahtjeva jednako ozbiljan, ako ne i ozbiljniji pristup suda. U presudi se ogleda sve dobro ili loše što je sud uradio u svakom pojedinačnom krivičnom postupku. Zato je jako važno da presuda bude kvalitetna, i što je moguće više pravična.